

O'NTUSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Қазақ, орыс және латын тілдері кафедрасы		044-37/11-()
Латын тілі пәнінен «Фармация» қысқартылған мамандығына арналған тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік өңдеулер		60 беттің 1 беті

Тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік өңдеулер

Пән атауы: Латын тілі

Пән коды: LT 1101

Білім беру бағдарламасы: 6B10106 «Фармация» қысқартылған

Оқу сағаттары/кредит көлемі: 90/3

Курс: 1

Семестр: 1

2023 ж.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Қазақ, орыс және латын тілдері кафедрасы		044-37/11-()
Латын тілі пәнінен «Фармация» қысқартылған мамандығына арналған тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік өңдеулер		60 беттің 2 беті

Қазақ, орыс және латын тілдері кафедрасының мәжілісінде бекітілді

№ 15 хаттама «22» 05 2023ж.

Кафедра меңгерушісі, п.ғ.к. Л.Б.Ибраева

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Қазақ, орыс және латын тілдері кафедрасы		044-37/11-()
Латын тілі пәнінен «Фармация» қысқартылған мамандығына арналған тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік өңдеулер		60 беттің 3 беті

№ 1 тақырып

1. Тақырып: Кіріспе. Алфавит. Фонетика. Әріптер мен әріп тіркестерінің ерекшеліктері. Фонетика: Қысқа және созылыңқы дыбыстар. Екпінің ережелері.

2. Мақсаты: Латын тілінің жалпы мәдени мағынасын көрсету, фармацевтикалық терминология, латын алфавиті, әріптер мен әріптер тіркестері, қысқа және созылыңқы дыбыстар, екпін ережелері жөнінде түсінік беру.

3. Оқу мақсаттары: латын тілі тарихымен және оның фармацевтикалық терминология дамуындағы рөлімен, алфавитімен таныстыру, латын сөздердің дұрыс айтылуына дағдыландыру.

4. Тақырыптың негізгі мәселелері:

1. Кіріспе бөлігі. Латын тілінің даму тарихынан.
2. Фармацевтикалық терминология - медицина терминологиясының бір бөлігі.
3. Латын тілінің дыбыстары мен әріптері, олардың жазылуы мен оқылуы.
4. Дифтонгтар, диграфтар және әріп тірікестерінің оқылуы.
5. Латын екпіні.

5. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі түрлері/әдістері/технологиялары.

I топтың тапсырмасы:

1. Латын афоризмдерінің транскрипциясын жасап, оқыңыздар:
Non progredi est regredi. – Алға жүрмеген артқа жүреді.
Primum non nocere – Ең бірінші зиян келтірмеу қажет (науқасқа).
2. Транскрипцияда берілген сөздерді латын әріптерімен жазыңыздар:
 Оффицина, оксидум, кратэгус (дифтонг), эхиопанакс, гидрокодонум, квантум сатис, рацэмоза, экситус, купрум, аква.
3. Соңындағы екінші буынның ұзақ (қысқа) болуын анықтау, екпінді қою:
Ego, Rosa, bulbus, Tormentilla, Vitis idaea, Brassicaceae, Pachicarpinum, Retinolum, hydroiodidum, Digitalis ferruginea, Rubus idaeus, aureum, Caryophyllus, aromaticus, Malva silvestris, Capsella bursa pastoris, Sophora japonica, Urtica dioica, Betula, Kalanchol.

II топтың тапсырмасы:

1. Латын афоризмдерінің транскрипциясын жасап, оқыңыздар:
Fortes fortuna iuvat. – Батылға тағдыр да жәрдемдеседі.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Қазақ, орыс және латын тілдері кафедрасы		044-37/11-()
Латын тілі пәнінен «Фармация» қысқартылған мамандығына арналған тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік өңдеулер		60 беттің 4 беті

Aliis inserviendo consumidor. – Басқаларға қызмет ете, өзім өртенемін.

2. Транскрипцияда берілген сөздерді латын әріптерімен жазыңыздар: Оксидинум, рэум (грек сөзі), мэтацинум, сангвисорба, диместролюм, гипостэролюм фэнобарбиталюм, цинкум, цинхона, ликвор.

3. Сөздікке қарап, сөздердегі екпінді қою:

Scatula, Aspergillus, saccharum. Rosa cinnamomea, Brassica, Sinapis nigra, capsulae amygdaceae, Amygdalus, amyllum. Viburnum opulus. Capsicum, acctum, oculus, Terebinthina, Gossypium.

6. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері:

- тестілеу

7. Әдебиет:

Негізгі: 1. А.Н. Қасымбекова. Латын тілі. Қарағанды, «Ақнұр» 2016

2. М.Н. Чернявский .Латинский язык и основы фармацевтической терминологии. М.: ГЭОТАР-Медиа, 2015.

3. Бухарина Т.Л., Новодранова В.Ф., Михина Т.В. Латинский язык: учеб. пособие-М.:ГЭОТАР – Медиа, 2015.-496 с.

4. Құдайбергенова Ж.П. Латын тілінен жаттығулар жинағы: оқу құралы. –Шымкент: Б., 2012

Қосымша: 1.Қозыбаева А.Қ. Латын тілі: оқу-әдістемелік құрал. – Қарағанды: ЖК «Ақ Нұр», 2012

2. М.А.Ахметов. Медициналық терминдер сөздігі. Орысша- қазақша-ағылшынша. Алматы: Дайк- Пресс, 2009

3. М.Н. Чернявский. Латинский язык и основы медицинской терминологии. М.: Шико, 2007.

4. Латинский язык для лечебных факультетов: учеб. пособие/ М.Н. Нечай.- Ростов н/Д: Феникс, 2007.

8. Бақылау: сұрақ-жауап, тестілеу

- сұрақтар:

1. Латын тілі қай жердің тілі болған?

2. Латын тілінде еңбектерін жазып, қалдырған ойшылдар, дәрігерлер кімдер?

3. Фармацевтикалық терминология дегеніміз не?

4. Латын тілінің жалпы мәдени мағынасы неде?

- тестілеу

1. Латын алфавитіндегі әріп саны

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Қазақ,орыс және латын тілдері кафедрасы		044-37/11-()
Латын тілі пәнінен «Фармация» қысқартылған мамандығына арналған тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік өңдеулер		60 беттің 5 беті

A. 20

B. 30

C. 25

D. 28

E. 24

2. Латын тіліндегі дауыстылар саны

A. 7

B. 6

C. 4

D. 9

E. 5

3. «Уу» әріпінің оқылуы

A. [и]

B. [y]

C. [ю]

D. [ou]

E. [ay]

4. «Сс» әріпінің сөз соңындағы оқылуы

A. і, е, у, ае, ое алдында

B. диграфтар арасында

C. дауыссыз алдында

D. жуан дыбыс алдында

E. ұяң дыбыс алдында

5. «Ss» әріпінің дауыстылар арасында оқылуы

A. [кс]

B. [ц]

C. [к]

D. [з]

E. [с]

6. «Уу» әріпі қолданылатын сөздер қай тілден шыққан

A. латын

B. араб

C. грек

D. неміс

E. үндіеуропа

7. Дауысты ұзақ ... аллынла

A. с,s

B. х,z

C b,d

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Қазақ, орыс және латын тілдері кафедрасы		044-37/11-()
Латын тілі пәнінен «Фармация» қысқартылған мамандығына арналған тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік өңдеулер		60 беттің 6 беті

D. y, i

E. ph

8. –in- жұрнағы... жалғауы бар сөздерде ұзақ

A. -um

B. -er

C. -os

D. -es

E. -ium

9. Әрқашан қысқа болып келетін жұрнақтар

A. -ur-, -in-

B. –for-, -ide-

C. –ul-, -ol-

D. –gen-, -ide-

E. –itis, -oma

10. ˇ белгісінің мағынасы

A. ұзақ

B. жіңішке

C. екпін

D. қысқа

E. қатаң

№ 2 тақырып

1. Тақырып: Морфология. Етістік. Төрт жіктеу. Тұйық және бұйрық рай. Шартты рай. Етістік. Рецепттік формулировкалар.

2. Мақсаты: латын етістігімен және оның грамматикалық категорияларымен, бұйрық және шартты раймен, рецепттік формулировкалармен таныстыру.

3. Оқу мақсаттары: етістіктің жіктеулерін ажыратуды, негізінің анықтауын, бұйрық рай жекеше және көпше түрлерінің жасалуын үйрету.

4. Тақырыптың негізгі мәселелері:

1. Етістіктің грамматикалық категориялары.
2. 4 жіктеу және негіздері.
3. Инфинитив - тұйық райы.
4. Бұйрық рай.
5. Шартты рай.
6. Етістіктердің лексикалық минимумы.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Қазақ, орыс және латын тілдері кафедрасы		044-37/11-()
Латын тілі пәнінен «Фармация» қысқартылған мамандығына арналған тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік өңдеулер		60 беттің 7 беті

5. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі түрлері/әдістері/технологиялары.

шағын топпен жұмыс

I топтың тапсырмасы:

1. Етістіктің жіктеуін анықтап, императив жекеше түрін жасаңыздар: *salvēre, infundēre, laborāre, audire, conspergēre*.

2. Дауыстап оқып, аударыңыздар:

Recipe. Misce. Da. Signa. Concide, contunde et tere. Bene labora. Repete bis.

3. Латын тіліне аударыңыздар:

Абайлап сақта. Мұқият тыңда. Тез дайында және бөл. Жақ және ысқыла (*infricare*).

4. Шартты рай жасалуының сызбасын дайындау.

II топтың тапсырмасы:

1. Етістіктің жіктеуін анықтап, императив көпше түрін жасаңыздар: *valēre, addēre, linire, agitare, repetēre*.

2. Латын тіліне аударыңыздар:

қабылдандар, ерітіндер, пісіріндер, қосындар, аяқтаңдар, себіндер, майдаландар, өмір сүріндер, тыңдандар.

3. Қай латын етістіктерінен келесі сөздердің шыққандығын анықтаңыздар: препарат, лаборатория, аудитория, лекция, лектор, репетитор, фильтр, финал, линимент, экстрагент.

4. Шартты райы бар рецептік формулировкалар презентациясын әзірлеу.

6. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері:

- тестілеу

7. Әдебиет:

Негізгі: 1. А.Н. Қасымбекова. Латын тілі. Қарағанды, «Ақнұр» 2016

2. М.Н. Чернявский .Латинский язык и основы фармацевтической терминологии. М.: ГЭОТАР-Медиа, 2015.

3. Бухарина Т.Л., Новодранова В.Ф., Михина Т.В. Латинский язык: учеб. пособие-М.:ГЭОТАР – Медиа, 2015.-496 с.

4. Құдайбергенова Ж.П. Латын тілінен жаттығулар жинағы: оқу құралы. –Шымкент: Б., 2012

Қосымша: 1.Қозыбаева А.Қ. Латын тілі: оқу-әдістемелік құрал. –

Қарағанды: ЖК «Ақ Нұр», 2012

2. М.А.Ахметов. Медициналық терминдер сөздігі. Орысша- қазақша-

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Қазақ, орыс және латын тілдері кафедрасы		044-37/11-()
Латын тілі пәнінен «Фармация» қысқартылған мамандығына арналған тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік өңдеулер		60 беттің 8 беті

ағылшынша. Алматы: Дайк- Пресс, 2009

3. М.Н. Чернявский. Латинский язык и основы медицинской терминологии. М.: Шико, 2007.

4. Латинский язык для лечебных факультетов: учеб. пособие/ М.Н. Нечай.- Ростов н/Д: Феникс, 2007.

8. Бақылау:

- тестілеу

1. Шартты райдың аталуы

A. императив

B. конъюнктив

C. инфинитив

D. императив

E. супин

2.1 жіктеудің конъюнктивтағы етістік негізінде соңғы дыбыс

A. -a-

B. -и-

C. -e-

D. -i-

E. -o-

3. «Dare» етістігі конъюнктив активінің жекеше түрінде

A. dat

B. dant

C. det

D. detur

E. dentur

4. Латынша «араластырсын»

A. Misce

B. Miscete

C. Miscēre

D. Miscet

E. Misceatur

5. «Дайындаңдар» етістігінің аудармасы

A. praeparate

B. miscete

C. date

D. signate

E. addite

6. «Қосу» (бір нәрсеге) етістігінің аудармасы

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Қазақ, орыс және латын тілдері кафедрасы		044-37/11-()
Латын тілі пәнінен «Фармация» қысқартылған мамандығына арналған тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік өңдеулер		60 беттің 9 беті

A. contundere

B. refrigerare

C. sumere

D. addere

E. adhibere

7. «Қолдану» етістігінің аудармасы

A. extrahere

B. adhibere

C. coquere

D. vivere

E. valere

8. «Жақ» етістігі латынша

A. tere

B. vive

C. da

D. lini

E. fini

9. «Аударыңдар» (арғы бетіне) латынша

A. macerate

B. miscete

C. formate

D. vivite

E. vertite

10. Бірінші жіктеудегі етістік негізінің соңы

A. -u-

B. -i-

C. -a-

D. -e-

E. дауыссыз

№ 3 тақырып

1. Тақырып: Зат есім. Септеу, сан түрі және септік. Септеу түрлері. І септеу. Табыс септік. Қиыспаған анықтауыш.

2. Мақсаты: зат есімнің грамматикалық категорияларымен, сөздік формасымен, бес септеу белгілерімен таныстыру, тура толықтауыш және қиыспаған анықтауыш түрін құрауды үйрету.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Қазақ, орыс және латын тілдері кафедрасы		044-37/11-()
Латын тілі пәнінен «Фармация» қысқартылған мамандығына арналған тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік өңдеулер		60 беттің 10 беті

3. Оқу мақсаттары: бес септеуді ажыратуды, бірінші септеу зат есімдерінің септелуін үйрету, қиыспаған анықтауышы бар терминдерді аудару.

4. Тақырыптың негізгі мәселелері:

1. Зат есімнің грамматикалық категориялары (тегі, сан түрі, септігі).
2. Зат есімнің тегінің анықталуы.
3. Септеу түрлері.
4. Бірінші септеу.
5. Тура толықтауыштың табыс септігі.
6. Бірінші септеудің лексикалық минимумы.
7. I септеу бойынша лексикалық минимум.

5. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі түрлері/әдістері/технологиялары.

жұптасып жұмыс істеу.

1,2 жұп тапсырмасы:

1. Зат есімдердің септеуін анықтаңыздар, жауапты негіздеңіздер: globubus, I m; gemma, ae f; usus, us m; salus, utis f; rhizoma, atis n; ribes is n; res, rei f; infusum, I n; radix, icis f; fructus, us m.
2. Зат есімдерді ауызша септеу.
Gutta, ae f. tinctura, ae f

3,4 – жұп тапсырмасы:

1. Зат есімдердің тектерін анықтаңыздар, жауапты негіздеңіздер:
Gutta, ae ...; medicamentum, I ...; fructus, us ...;
Sirupus, I ...; herba, ae ...; tabuletta, ae ...;
Folium, I ...; globubus, I ...; bacillus, I ...; magiseter, tri ...
2. Латын тіліне терминдерді аудару.

Өрік шайыры, арника тұндырмасы, бромкамфора таблеткалары, шүйгіншөп тұндырмасының тамшылары, меруертгүл шөбі, камфорамен, қағазда, капсулаларда, дәріханалар үшін, таушымылдық шөбі, софора тұндырмасы.

5,6- жұп тапсырмасы:

1. Латын тіліне аударыңыздар:
Суды залалсыздырыңыздар. Пиллюляларды дайында. Микстураны жақсы шайқа. Суды суыт. Тұндырмаларды араластырыңыздар.
2. Терминдерді дауыстап оқып, қазақ тіліне аудару.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Қазақ, орыс және латын тілдері кафедрасы		044-37/11-()
Латын тілі пәнінен «Фармация» қысқартылған мамандығына арналған тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік өңдеулер		60 беттің 11 беті

Tinctura Mentae, herba Ephedrae, tinctura Schizandrae, plantae, massa pilularum, e massa pilularum, e baccis, sine cera, in mixtura, familiae plantarum, ad pneumoniam, sub lingua.

6. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері:

- тестілеу

7. Әдебиет:

Негізгі: 1. А.Н. Қасымбекова. Латын тілі. Қарағанды, «Ақнұр» 2016

2. М.Н. Чернявский .Латинский язык и основы фармацевтической терминологии. М.: ГЭОТАР-Медиа, 2015.

3. Бухарина Т.Л., Новодранова В.Ф., Михина Т.В. Латинский язык: учеб. пособие-М.:ГЭОТАР – Медиа, 2015.-496 с.

4. Құдайбергенова Ж.П. Латын тілінен жаттығулар жинағы: оқу құралы. –Шымкент: Б., 2012

Қосымша: 1.Қозыбаева А.Қ. Латын тілі: оқу-әдістемелік құрал. – Қарағанды: ЖК «Ақ Нұр», 2012

2. М.А.Ахметов. Медициналық терминдер сөздігі. Орысша- қазақша-ағылшынша. Алматы: Дайк- Пресс, 2009

3. М.Н. Чернявский. Латинский язык и основы медицинской терминологии. М.: Шико, 2007.

4. Латинский язык для лечебных факультетов: учеб. пособие/ М.Н. Нечай.- Ростов н/Д: Феникс, 2007.

8. Бақылау: тестілеу

1. Қиыспаған анықтауыш дегеніміз

A. Nom. Sing. түрінде зат есім

B. Сын есім

C. Есімше

D. Gen.Sing. түріндег зат есім

E. Реттік сын есім

2. Қайың бүршігі - gemma Betul ...

A. -arum

B. -ae

C. -is

D. -as

E. -am

3. Бадам майы - oleum Amygdal ...

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Қазақ, орыс және латын тілдері кафедрасы		044-37/11-()
Латын тілі пәнінен «Фармация» қысқартылған мамандығына арналған тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік өңдеулер		60 беттің 12 беті

A. -ae

B. -as

C. -arum

D. -am

E. -is

4. Пилюльды масса - massa pilul ...

A. -ae

B. -as

C. -is

D. -arum

E. -am

5. «Бадам» зат есімі Gen. Sing. түрінде

A. Amygdala

B. Amygdalam

C. Amygdalarum

D. Amygdalas

E. Amygdalae

5. Infundite aqua ... Amygdalarum

A. -ae

B. - am

C. -arum

D. -as

E. -is

6. «Меруертгүл» латынша

A. Ephedra, ae f

B. Mentha, ae f

C. Convallaria, ae f

D. Betula, ae f

E. Chamomilla, ae f

7. «Жалбыз суын жаз» латын тілінде

A. Praescribe aquam Menthae

B. Infunde aquam Menthae

C. Recipe aquae Menthae

D. Solve in aqua Menthae

E. Contine in aqua Menthae

8. «Қазтабан» латын тілінде

A. Salvia, ae f

B. Calendula, ae f

C. Bistorta, ae f

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Қазақ, орыс және латын тілдері кафедрасы		044-37/11-()
Латын тілі пәнінен «Фармация» қысқартылған мамандығына арналған тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік өңдеулер		60 беттің 13 беті

D. Tormentilla, ae f

E. Urtica, ae f

9. Infundite aqu ... Amygdalarum

A. -ae

B. - am

C. -arum

D. -as

E. -is

10. Бірінші септеудегі Abl. Sing, жалғауы

A. -as

B. -is

C. -a

D. -os

E. - us

№ 4 тақырып

1. Тақырып: Демеуліктер. Шылаулар. Рецепт. Оның құрылысы. Грек тіліндегі зат есімдер.

2. Мақсаты: Демеуліктермен, шылаулармен, рецепттің анықтамасы және құрылысымен, латын тіліндегі бөлігінің жазылу ережелерімен таныстыру.

3. Оқу мақсаттары: Демеуліктердің дұрыс қолданылуын үйрету, демеуліктер мен шылаулары бар терминдердің аударылуын үйрету, рецепттерді жаздыру және аударту.

4. Тақырыптың негізгі мәселелері:

1. Латын тіліндегі демеуліктер, шылаулар.

2. Рецепт анықтамасы.

3. Рецепт құрылысы.

4. Латын тіліндегі бөлігінің дұрыс жазылуы.

5. Бірінші септеудің лексикалық минимумы.

5. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі түрлері/әдістері/технологиялары.

шағын топпен жұмыс жасау.

I топ тапсырмасы

1. Accusativus септігін талап ететін және жалғаулық шылауы бар терминдерді құрастыру.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Қазақ, орыс және латын тілдері кафедрасы		044-37/11-()
Латын тілі пәнінен «Фармация» қысқартылған мамандығына арналған тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік өңдеулер		60 беттің 14 беті

2. Рецепттің анықтамасын беріңіздер, құрылымын айтыңыздар.

3. Рецепттерді аудадрыңыздар.

Ал: Эвкоммия тұнбасының 25 мл

Босат.

Белгіле.

Ал: Сабур тұнбасының 30 мл

Босат.

Белгіле.

Ал: Жалбыз суының 200 мл

Босат.

Белгіле.

4. Оң жақтағы қатардан сол жақтағы қатарға арналған аудармаларды табыңыздар:

Betula	1. Жалбыз
Liquiritia	2. Аққайың
Mentha	3. Өсімдік
Planta	4. Мия
Amygdala	5. Бадам

II топтың тапсырмасы:

1. Ablativus септігін талап ететін және болымсыз шылауы бар терминдерді құрастыру.

2. Рецепттің латын тіліндегі бөлігінің аталуын, жазылуын айтыңыздар.

3. Рецепттерді аударыңыздар:

Ал: Меруэтгүл тұнбасының

Валериана тұнбасының тепе – тең 10 мл

Араластыр. Босат. Белгіле

Ал: Лимонник тұнбасының 30 мл

Босат

Белгіле

Ал: Арника тұнбасының 25 мл.

Босат.

Белгіле.

4. Оң жақтағы қатардан сол жақтағы қатарға арналған аудармаларды табыңыздар:

Convallaria	1. Қалақай
Ephedra	2. Жылантаран
Bistorta	3. Қазтабан
Urtica	4. Қылша

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Қазақ, орыс және латын тілдері кафедрасы		044-37/11-()
Латын тілі пәнінен «Фармация» қысқартылған мамандығына арналған тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік өңдеулер		60 беттің 15 беті

Tormentilla

5. Меруертгүл

6. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері:

- тестілеу

7. Әдебиет:

Негізгі: 1. А.Н. Қасымбекова. Латын тілі. Қарағанды, «Ақнұр» 2016

2. М.Н. Чернявский .Латинский язык и основы фармацевтической терминологии. М.: ГЭОТАР-Медиа, 2015.

3. Бухарина Т.Л., Новодранова В.Ф., Михина Т.В. Латинский язык: учеб. пособие-М.:ГЭОТАР – Медиа, 2015.-496 с.

4. Құдайбергенова Ж.П. Латын тілінен жаттығулар жинағы: оқу құралы. –Шымкент: Б., 2012

Қосымша: 1.Қозыбаева А.Қ. Латын тілі: оқу-әдістемелік құрал. – Қарағанды: ЖК «Ақ Нұр», 2012

2. М.А.Ахметов. Медициналық терминдер сөздігі. Орысша- қазақша-ағылшынша. Алматы: Дайк- Пресс, 2009

3. М.Н. Чернявский. Латинский язык и основы медицинской терминологии. М.: Шико, 2007.

4. Латинский язык для лечебных факультетов: учеб. пособие/ М.Н. Нечай.- Ростов н/Д: Феникс, 2007.

8. Бақылау:тестілеу:

1. Рецепт құрамындағы бөліктер саны

A. 6

B. 7

C. 8

D. 9

E. 5

2. «Designatio materialium» - бұл

A. рецепттің берілген күні

B. дәрілердің белгіленуі

C. фармацевтке берілетін нұсқаулар

D. дәрілердің қолдану әдістері

E. дәрігердің қолтаңбасы мен мөрі

3. Дәрілердің қолдану әдісі

A. Inscriptio

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Қазақ, орыс және латын тілдері кафедрасы		044-37/11-()
Латын тілі пәнінен «Фармация» қысқартылған мамандығына арналған тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік өңдеулер		60 беттің 16 беті

- B. Sigillum
- C. Subscriptio
- D. Signatura
- E. Aetas aegroti
- 4. Рецеттің алтынша бөлігін бастайтын сөз
- A. Signa
- B. Recipe
- C. Divide
- D. Solve
- E. Misce
- 5. Рецеттегі дәрі атауының септігі
- A. Genetivus
- B. Ablativus
- C. Accusativus
- D. Vocativus
- E. Dativus
- 6. Рецетте «cito» - бұл
- A. қайтала
- B. аз
- C. аудар
- D. тез
- E. бір мөлішерде
- 7. «Мия» латын тілінде
- A. Polygala, ae f
- B. Glycyrrhiza, ae f
- C. Scopolia, ae f
- D. Oryza, ae, f
- E. Passiflora, ae f
- 8. «Шырғанақ» латын тілінде
- A. Hierochloë, es f
- B. Kalanchoë, es f
- C. Aloë, es f
- D. Hippophaë, es f
- E. Chole, es f
- 9. «Алоэ тұндырмасы» Genetivus түрінде
- A. Tincturae Passiflorae
- B. Tincturae Aloës
- C. Tincturae Belladonnae
- D. Tincturae Arnicae

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Қазақ, орыс және латын тілдері кафедрасы		044-37/11-()
Латын тілі пәнінен «Фармация» қысқартылған мамандығына арналған тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік өңдеулер		60 беттің 17 беті

E. Tincturae Eucommiae

10. «Terebinthina, ae f» - бұл

- A. истод
- B. бадам
- C. живица
- D. меруертгүл
- E. қалақай

№5 тақырып

1. Тақырып: Етістіктердің ашық райда ырықсыз және негізгі етістерде жіктелуі. Esse етістігі.

2. Мақсаты: Ашық райдың грамматикалық белгілерімен, esse етістігімен таныстыру.

3. Оқу мақсаттары: Ашық райдағы етістіктердің және esse етістігінің түрлерін құрай, оларды жай сөйлемдерде табу.

4. Тақырыптың негізгі мәселелері:

1. Етістіктің ашық рай түрлеріндегі негізгі және ырықсыз етістерінің жіктік жалғаулары.
2. Ашық рай түрлерінің құрастырылуы.
3. Esse етістігі және оның қолданылуы.
4. Етістіктер бойынша лексикалық минимум.

5. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі түрлері/әдістері/технологиялары.

жұптап жұмыс істеу.

1,2 – жұп тапсырмасы:

1. Келесі етістіктердің ашық рай негізгі және ырықсыз етіс түрлерін құрастырыңыздар:

Macerare, adhibere, dividere, finire, conspergere, docere, sterilisare, contundere, terere.

2. Қазақ тіліне аударыңыздар

Pharceuta aquam bis destillat. Tincturae per chartam filtrantur. Cera et axungia in medicina adhibentur.

3,4 – жұп тапсырмасы:

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Қазақ, орыс және латын тілдері кафедрасы		044-37/11-()
Латын тілі пәнінен «Фармация» қысқартылған мамандығына арналған тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік өңдеулер		60 беттің 18 беті

1. Етістіктің формасын анықтап, қазақ тіліне аударыңыздар:

Verte, praeparatur, continent, vertitur, summunt, colatur, continentur, sumuntur, formantur, vertit.

2. Қазақ тіліне аударыңыздар:

Puella aegrota est. Farfara, Tormentilla, Gentiana, Glycyrrhiza, Ruta, Betonica, Vinca, Viola, Herniaria, Passiflora plantae sunt. Medicina antiqua plantam «Aloë» scit.

5,6 – жұп тапсырмасы:

1. Латын тіліне аударыңыздар:

Олар тез әрі жақсы жұмыс істейді. Таблеткалар қорапты, микстуралар – бөтелкеде беріледі. Терпентин медицинада қолданылады.

2. Қазақ тіліне аударыңыздар:

Planta Graece «phyton» vocatur. Hippophaë in arena et petris crescit. «Cogito ergo sum».

6. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері:

- тестілеу

7. Әдебиет:

Негізгі: 1. А.Н. Қасымбекова. Латын тілі. Қарағанды, «Ақнұр» 2016

2. М.Н. Чернявский .Латинский язык и основы фармацевтической терминологии. М.: ГЭОТАР-Медиа, 2015.

3. Бухарина Т.Л., Новодранова В.Ф., Михина Т.В. Латинский язык: учеб. пособие-М.:ГЭОТАР – Медиа, 2015.-496 с.

4. Құдайбергенова Ж.П. Латын тілінен жаттығулар жинағы: оқу құралы. –Шымкент: Б., 2012

Қосымша: 1.Қозыбаева А.Қ. Латын тілі: оқу-әдістемелік құрал. – Қарағанды: ЖК «Ақ Нұр», 2012

2. М.А.Ахметов. Медициналық терминдер сөздігі. Орысша- қазақша-ағылшынша. Алматы: Дайк- Пресс, 2009

3. М.Н. Чернявский. Латинский язык и основы медицинской терминологии. М.: Шико, 2007.

4. Латинский язык для лечебных факультетов: учеб. пособие/ М.Н. Нечай.- Ростов н/Д: Феникс, 2007.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Қазақ, орыс және латын тілдері кафедрасы		044-37/11-()
Латын тілі пәнінен «Фармация» қысқартылған мамандығына арналған тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік өңдеулер		60 беттің 19 беті

8. Бақылау:тестілеу:

1. Етістіктегі жіктеу саны

- A. 2
- B. 5
- C. 3
- D. 4
- E. 6

2. Бірінше жіктеу етістігінің индикативі

- A. solve
- B. signat
- C. audite
- D. diluere
- E. valeat

3. Екінші жіктеу етістігінің индикативі

- A. signare
- B. liniat
- C. salvet
- D. repetite
- E. dilue

4. «Белгіле» етістігі латын тілінде

- A. solve
- B. contine
- C. da
- D. misce
- E. signa

5. «Дайындап жатыр» етістігі латын тілінде

- A. praeparat
- B. miscete
- C. det
- D. signare
- E. addite

6. «Қосып жатыр» етістігі латын тілінде

- A. contundit
- B. refrigerate
- C. sume
- D. addunt
- E. adhibe

7. «Қолданылуда» етістігі латын тілінде

- A. extrahe

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Қазақ, орыс және латын тілдері кафедрасы		044-37/11-()
Латын тілі пәнінен «Фармация» қысқартылған мамандығына арналған тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік өңдеулер		60 беттің 20 беті

B. adhibetur

C. coque

D. vivere

E. vale

8. «Жағылады» етістігі латын тілінде

A. tere

B. vivite

C. date

D. liniuntur

E. finire

9. «Аудару» етістігі латын тілінде

A. macerare

B. misce

C. format

D. vivi

E. vertuntur

10. Esse етістігі индикативтің үшінші жақ көпше түрі

A. sum

B. estis

C. sunt

D. sumus

E. es

№ 6 тақырып

1. Тақырып: II – септеу, септік жалғаулар. Орта тектің ерекшеліктері. Кейбір препарат атауларындағы фамилиялар.

2. Мақсаты: II септеу белгілерімен, перепараттар атауларындағы фамилиялардың жалғауларымен таныстыру.

3. Оқу мақсаттары: зат есімдер септеулерін ажыратуға, I, II септеу зат есімдері бар рецептін латын тіліндегі бөлігін дұрыс рәміздеуге үйрету.

4. Тақырыптың негізгі мәселелері:

1. II септеу белгілері.

2. II септеудің септік жалғаулары.

3. Зат есімнің орта тек ерекшеліктері.

4. Препарат атауларындағы фамилиялар

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Қазақ, орыс және латын тілдері кафедрасы		044-37/11-()
Латын тілі пәнінен «Фармация» қысқартылған мамандығына арналған тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік өңдеулер		60 беттің 21 беті

5. Дәрілер қалыптарының атаулары.

6. II септеудің лексикалық минимумы.

5. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі түрлері/әдістері/технологиялары.

TBL

1 команданың тапсырмалары

1. Келесі зат есімдердің сөздік формасын жазып, оқып беріңіздер:

Анис, күнбағыс, рауғаш, майкене, чилибуха, таяқша, жусан, мендуана, қоянжырық, крахмал.

2. Терминдерді аударыңыздар.

Анис майы; терпентин майы; күнбағыс майы; таңқурай сиропы; шатраш жапырақтары.

2 команданың тапсырмалары

1. Келесі зат есімдердің сөздік формасын аяқтаңыздар, аударыңыздар:

Leonurus, i ...; Oxycoccus, i ...; Rubus idaeus, i ..., Strophanthus, i ..., globubus, i ..., suppositorium, i ...; Erysimum, i ...; Humulus lupulus, i ...; Thymus, i ...; Saccharum, i

2. Терминдерді аударыңыздар:

Улар және уға қарсы заттар; картоп крахмалы; күріш крахмалы; қаражидек (myrtillus, i m) жидектердің қайнатпасы; шәйкұрай шөбінің тұрындысы

3 команданың тапсырмалары

1. Сөйлемдерді оқып, жазып, аударыңыздар:

Oleum Olivarum per tellam colatur.

Praescribe medicamentum ad colospasmos.

Refrigera et cola infusum foliorum Salviae.

Viperae in vivario vivunt.

2. Рецепттерді аударыңыздар:

Ал: Анис майының 15 мл

Босат.

Белгіле.

Ал: Строфант тұнбасының 5 мл

Меруертгүл тұнбасының

Валериана тұнбасының тепе – тең 10 мл

Араластыр. Босат.

Белгіле.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Қазақ, орыс және латын тілдері кафедрасы		044-37/11-()
Латын тілі пәнінен «Фармация» қысқартылған мамандығына арналған тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік өңдеулер		60 беттің 22 беті

6. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері:

- тестілеу

7. Әдебиет:

Негізгі: 1. А.Н. Қасымбекова. Латын тілі. Қарағанды, «Ақнұр» 2016

2. М.Н. Чернявский .Латинский язык и основы фармацевтической терминологии. М.: ГЭОТАР-Медиа, 2015.

3. Бухарина Т.Л., Новодранова В.Ф., Михина Т.В. Латинский язык: учеб. пособие-М.:ГЭОТАР – Медиа, 2015.-496 с.

4. Құдайбергенова Ж.П. Латын тілінен жаттығулар жинағы: оқу құралы. –Шымкент: Б., 2012

Қосымша: 1.Қозыбаева А.Қ. Латын тілі: оқу-әдістемелік құрал. – Қарағанды: ЖК «Ақ Нұр», 2012

2. М.А.Ахметов. Медициналық терминдер сөздігі. Орысша- қазақша-ағылшынша. Алматы: Дайк- Пресс, 2009

3. М.Н. Чернявский. Латинский язык и основы медицинской терминологии. М.: Шико, 2007.

4. Латинский язык для лечебных факультетов: учеб. пособие/ М.Н. Нечай.- Ростов н/Д: Феникс, 2007.

8. Бақылау:тестілеу

1. II септеуге жататын зат есімдердің тегі

A. әйел және орта

B. кез келген

C. еркек және әйел

D. еркек және орта

E. нөлдік

2. II септеудегі Gen. Sing. жалғауы

A. -ae

B. -ei

C. -i

D. -us

E. -is

3. II септеу орта тегіндегі Nom. Sing, жалғауы

A. -u

B. -en

C. -ut

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Қазақ, орыс және латын тілдері кафедрасы		044-37/11-()
Латын тілі пәнінен «Фармация» қысқартылған мамандығына арналған тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік өңдеулер		60 беттің 23 беті

D. -um

E. -al

4. II септеу еркек тегінде Nom. Sing жалғауы

A. -us, -er

B. -u, -en

C. -al, -ur

D. -ut, -ma

E. -os, -as

5. Тұрындылар және қайнатпалар

A. Sirupi et tincturae

B. Infusa et decocta

C. Unguenta et oculenta

D. Emplastra et emulsa

E. Globuli et remedia

6. «Tinctura Leonuri» аудармасы

A. шырғанақ майы

B. рауғаш сиропы

C. сасықшөп тұндырмасы

D. майкене майы

E. өгейшеп жапырағы

7. «Күнбағыс» латын тілінде

A. Ricinus, i m

B. Stophanthus, i m

C. Strychnos, i f

D. Helianthus, i m

E. Anisum. i n

8. «Қайнатпа» латын тілінде

A. oleum, i n

B. folium, i n

C. decoctum, i n

D. unguentum, i n

E. butyrum, i n

9. II септеу орта тегінің Nom. Pl. жалғаулары

A. -a

B. -ae

C. -ia

D. -es

E. -i

10. Рецептегі «Майкене майы»

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Қазақ, орыс және латын тілдері кафедрасы		044-37/11-()
Латын тілі пәнінен «Фармация» қысқартылған мамандығына арналған тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік өңдеулер		60 беттің 24 беті

- A. Unguenti Vischnewski
- B. Sirupi Sacchari
- C. Tincturae Strychni
- D. Olei Ricini
- E. Herbae Leonuri

№ 7 тақырып

1. Тақырып: Дәрілік заттар номенклатурасы. 1 типтік топ: шикізат атауы және бірінші өңдеу өнімдері. 2 типтік топ: табиғи шикізаттан алынған сулы, спиртті және эфирлі сығындылар. Ғылыми ботаникалық номенклатура туралы түсінік. Дәрілік заттар номенклатурасындағы өсімдік атаулары.

2. Мақсаты: Дәрі-дәрмектер номенклатурасының құрылымымен, I және II типтік топтарымен таныстыру, ғылыми ботаникалық номенклатура жөнінде түсінік беру.

3. Оқу мақсаттары: дәрі-дәрмектер номенклатурасындағы құрылымдық бөліктерін ажыратуды, ботаникалық номенклатурадағы номенклатуралық атаулары бар терминдер мен рецептерді аударуды үйрету.

4. Тақырыптың негізгі мәселелері:

1. Дәрі-дәрмектер номенклатурасындағы негізгі түсініктер.
2. Типтік топтары.
3. I және II типтік топтар.
4. Ғылыми ботаникалық номенклатура туралы түсінік беру.
5. Дәрі-дәрмектер номенклатурасындағы өсімдіктер атаулары.
6. Өсімдіктер атауларының лексикалық минимумы.

5. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі түрлері/әдістері/технологиялары.

жұптап жұмыс істеу.

1,2 – жұп тапсырмасы

1. Дәрі – дәрмектер номенклатурасы түсінігіне анықтама беріп, типтік топтарын атаңыздар.
2. Өсімдік атауларын 1) толық ботаникалық, 2) тек туыс, 3) тек түр эпитеті

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Қазақ, орыс және латын тілдері кафедрасы		044-37/11-()
Латын тілі пәнінен «Фармация» қысқартылған мамандығына арналған тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік өңдеулер		60 беттің 25 беті

4) қазіргі ғылыми ботаникалық атаулардан бөлек деген жіктелуі бойынша анықтаңыздар:

a) Polygonum Bistorta; Polygonum hydropiper;

Polygonum Persicaria; extractum Bistortae;

Extractum Polygoni hydropiperis; herba Polygoni persicariae

b) Arnica Montana; Arnica foliosa; Arnica chamissonis; tinctura Arnicae

3,4- жұп тапсырмасы

1. Бірінші, екінші типтік топтарға жататын атауларды айтыңыздар, мысал келтіріңіздер

2. Тектік және түр эпитеті бойынша берілген өсімдік атауларын аударыңыздар:

Mentha piperita; Thymus vulgaris; Thymus serpyllum; Primula veris; Rubia tinctorum; Polygonum bistorta; Polygonum persicaria; Atropa belladonna; Artemisia cina; Artemisia vulgaris

5,6- жұп тапсырмасы

1. Ғылыми ботаникалық номенклатура неден тұрады? Биноминалды ұстаным деген не? Кім оны ұсынған?

2. Рецепттерді аударыңыздар:

Ал: Пантаглюцид гранулаларының 50,0

Босат.

Белгіле.

Ал: Мыңжапырақ шөбі тұндырмасының 15,0 – 200 мл

Босат.

Белгіле.

Ал: Каланхоэ шырынының 20 мл

Босат.

Белгіле.

6. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері:

- тестілеу

7. Әдебиет:

Негізгі: 1. А.Н. Қасымбекова. Латын тілі. Қарағанды, «Ақнұр» 2016

2. М.Н. Чернявский .Латинский язык и основы фармацевтической терминологии. М.: ГЭОТАР-Медиа, 2015.

3. Бухарина Т.Л., Новодранова В.Ф., Михина Т.В. Латинский язык: учеб. пособие-М.:ГЭОТАР – Медиа, 2015.-496 с.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Қазақ, орыс және латын тілдері кафедрасы		044-37/11-()
Латын тілі пәнінен «Фармация» қысқартылған мамандығына арналған тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік өңдеулер		60 беттің 26 беті

4. Құдайбергенова Ж.П. Латын тілінен жаттығулар жинағы: оқу құралы. –Шымкент: Б., 2012

Қосымша: 1.Қозыбаева А.Қ. Латын тілі: оқу-әдістемелік құрал. – Қарағанды: ЖК «Ақ Нұр», 2012

2. М.А.Ахметов. Медициналық терминдер сөздігі. Орысша- қазақша-ағылшынша. Алматы: Дайк- Пресс, 2009

3. М.Н. Чернявский. Латинский язык и основы медицинской терминологии. М.: Шико, 2007.

4. Латинский язык для лечебных факультетов: учеб. пособие/ М.Н. Нечай.- Ростов н/Д: Феникс, 2007.

8. Бақылау: тестілеу

1. Дәрі-дәрмектер номенклатурасындағы типтік топ саны

- A. 10
- B. 4
- C. 5
- D. 3
- E. 7

2. Өсімдік шикізатының атаулары – бұл ... атаулары

- A. тұндырмалар, тұрындылар, экстрактар
- B. гликозидтер және алкалоидтар
- C. синтетикалық заттектер
- D. өсімдік бөліктері
- E. дәрілік форма мен зат

3. Өсімдік шикізатының сығынды түріндегі препараттар атауы

- A. бірінші типтік топ
- B. бесінші типтік топ
- C. үшінші типтік топ
- D. екінші типтік топ
- E. төртінші типтік топ

4. Химиялық заттектер тривиалдық атаулардың типтік тобы

- A. II
- B. I
- C. III
- D. IV
- E. V

5. Өсімдік атауларындағы биноминалды ұстаным авторы

- A. Раувольф

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Қазақ, орыс және латын тілдері кафедрасы		044-37/11-()
Латын тілі пәнінен «Фармация» қысқартылған мамандығына арналған тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік өңдеулер		60 беттің 27 беті

- B. Сеченов
- C. Пирогов
- D. Линней
- E. Буров
- 6. Латынша «зире»
- A. Foeniculum
- B. Carum carvi
- C. Equisetum
- D. Thymus
- E. Capsicum
- 7. «Equisetum, i n» сөздің аудармасы
- A. қырықбуын
- B. сүйелшөп
- C. аскөк
- D. шабдалы
- E. шәнкіш
- 8. Рецептегі «Herba Millefolli»
- A. Herbas Millefolli
- B. Herbis Millefolli
- C. Herbam Millefolli
- D. Herbae Millefolli
- E. Herbarum Millefolli
- 9. «Capsella bursa-pastoris» өсімдігінің тектік атауы
- A. Capsella
- B. bursa
- C. pastor
- D. pastoris
- E. bursae
- 10. Латынша «Аскөк» майы
- A. oleum Veratri
- B. oleum Foeniculi
- C. oleum Millefolii
- D. oleum Delphinii
- E. oleum Farfarae.

№ 8 тақырып

1. Тақырып: Дәрілік заттар номенклатурасы (жалғасы). Жүйелік және тривиалды атаулар. Тудырушы және туынды сөздер (негіз). Неологизмдер.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Қазақ, орыс және латын тілдері кафедрасы		044-37/11-()
Латын тілі пәнінен «Фармация» қысқартылған мамандығына арналған тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік өңдеулер		60 беттің 28 беті

Мотивация белгілері. Сөз құрау тәсілдері. 3 типтік топ: а) гликозидтер мен алкалоидтардың тривиалды атаулары.

2. Мақсаты: дәрілік заттардың жүйелік және тривиалды атауларымен, тудырушы және туында негіз, уәждеме белгілерімен, сөзжасам тәсілдерімен, 3 типтік топпен таныстыру.

3. Оқу мақсаттары: дәрілік заттардың транскрипциялық баламаларын латын және қазақ тілінде салыстыру дағдыларын қалыптастыру.

4. Тақырыптың негізгі мәселелері:

1. Жүйелік және триаивлдық атаулар.
2. Неологизмдер. Тудырушы және туынды негіздер.
3. Дәрілік заттар атауларындағы уәждемелік белгілер.
4. 3-типтік топ: а)гликоздар мен алколидтердің тривиалдыф атаулары.
5. Дәрілік заттар атауларының лексикалық минимумы.

5. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі түрлері/әдістері/технологиялары.

шағын топпен жұмыс істеу

I топ тапсырмасы

1. Дәрілік заттардың жүйелік және тривиалдық атауларына сипаттама беру.
2. Латын транскриптік баламаларын жазыңыз:
пилокарпин, манфаксин, бемегрид, фуросемид, протосартан, парацетамол, квинидин, дигоксин, резерпин, ангиотензинамид, тестостерон, тенивастатин.

1. Рецепттерді аударыңыздыр:

А) Ал: Ацеклидин жақпамайының 3% 5,0

Босат.

Белгіле.

Ал: «Апилак» суппозиторияларын 0,005 12 санымен

Босат.

Белгіле.

Б): Recipe: Guttarum Inosemzovi 20 ml

Da.

Signa.

Recipe: Emplastri Epilini 12.0

Da.

Signa.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Қазақ, орыс және латын тілдері кафедрасы		044-37/11-()
Латын тілі пәнінен «Фармация» қысқартылған мамандығына арналған тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік өңдеулер		60 беттің 29 беті

II топ тапсырмасы

1. Тудырушы және туынды негіздерге сипаттама беріңіздер, дәрі-дәрмектер атауларындағы уәждеме белгілерін анықтаңыздар.
2. Оқып, орыс (қазақ) транскрипциялық баламаларын жазыңыздар: Dibazolum, Coserelinum, Pitiutrinum, Heparinum, Methioninum, Methohexetalum, Aeteracridum, Aprophenum.
3. Рецепттерді аударыңыздар:

А) Ал: «Пиранал» таблеткаларын 25 санымен

Босат.

Белгіле.

Recipe: Suppositoria cum Theophyllino 0.2 numero 20

Da.

Signa.

Б) Гликозидтер келесі атауларының тудырушы негіздерін анықтаңыздар: периплоцин, эризимин, амигдалин, страфантин, леонурын

6. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері:

- тестілеу

8. Әдебиет:

Негізгі: 1. А.Н. Қасымбекова. Латын тілі. Қарағанды, «Ақнұр» 2016

2. М.Н. Чернявский .Латинский язык и основы фармацевтической терминологии. М.: ГЭОТАР-Медиа, 2015.

3. Бухарина Т.Л., Новодранова В.Ф., Михина Т.В. Латинский язык: учеб. пособие-М.:ГЭОТАР – Медиа, 2015.-496 с.

4. Құдайбергенова Ж.П. Латын тілінен жаттығулар жинағы: оқу құралы. –Шымкент: Б., 2012

Қосымша: 1.Қозыбаева А.Қ. Латын тілі: оқу-әдістемелік құрал. – Қарағанды: ЖК «Ақ Нұр», 2012

2. М.А.Ахметов. Медициналық терминдер сөздігі. Орысша- қазақша-ағылшынша. Алматы: Дайк- Пресс, 2009

3. М.Н. Чернявский. Латинский язык и основы медицинской терминологии. М.: Шико, 2007.

4. Латинский язык для лечебных факультетов: учеб. пособие/ М.Н. Нечай.- Ростов н/Д: Феникс, 2007.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Қазақ, орыс және латын тілдері кафедрасы		044-37/11-()
Латын тілі пәнінен «Фармация» қысқартылған мамандығына арналған тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік өңдеулер		60 беттің 30 беті

8. Бақылау: тестілеу

- Дәрілік заттардың жүйелік атаулары ...
 - тривиалдық болып табылады
 - анатомиялық белгісін анықтайды
 - фармакологиялық тобын көрсетеді
 - түр эпитеті болып табылады
 - заттардың молекула құрылымын көрсетеді
- Дәрілердің тривиалдық атаулары ... болып табылады
 - тектік
 - түр атауы
 - жүйелік
 - шартты
 - стандартты
- Дәрілік заттардың атаулары ... болып табылады
 - II септеу орта тек зат есімдері
 - I топ сын есімдері
 - III септеу сын есімдері
 - Осы шақтың есімшелері
 - IV септеу еркек тегі зат есімдері
- Дәрі латын атауларының орыс аналогында болмайтын жалғау
 - us
 - os
 - um
 - a
 - es
- «Men... olum» сөзінде ... жазылады
 - rh
 - th
 - ch
 - ph
 - ff
- «Th ... molum» сөзінде ... жазылады
 - i
 - c
 - y
 - ae
 - oe
- «Paraverinum» атауындағы көрсетілген белгісі

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Қазақ, орыс және латын тілдері кафедрасы		044-37/11-()
Латын тілі пәнінен «Фармация» қысқартылған мамандығына арналған тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік өңдеулер		60 беттің 31 беті

- A. химиялық құрамы
 - B. фармакологиялық тобы
 - C. анатомиялық белгісі
 - D. табиғи өнімнен шығарылуы
 - E. химиялық тобы
8. Гликозидтер мен алкалоидтер атауларындағы өсімдік атауының негізіне жалғанатын жұрнақ
- A. -ic-
 - B. -ul-
 - C. -ai-
 - D. -gen-
 - E. -in-
9. «Nitrogl ... cerinum» сөзінде ... жазылады
- A. e
 - B. y
 - C. i
 - D. u
 - E. a
10. «Euphyllinum» сөзіндегі бөлшек мағынасы
- A. жапырақ
 - B. гүл
 - C. тамыр
 - D. қабық
 - E. ұрық

№ 9 тақырып

1. Тақырып: Дәрілік заттар номенклатурасы (жалғасы). 3 типтік топ: б) синтетикалық дәрілік заттардың тривиалды және ғылыми атаулары, жиілік белгілері. Атау берілудегі негізгі талаптар. 4 типтік топ : а) тауар аттары; тауар белгісі. Дүниежүзілік синонимия. Халықаралық патенсіз атаулар. Дәрілік заттар номенклатурасы (жалғасы). 4 типтік топ: б) құрамдас препараттар, гормонды, ферменттік препараттар атаулары .

2. Мақсаты: дәрілердің тривиалдық атауларындағы жиілік бөлшектердің жазылуы мен мағынасын игерту, дәрі-дәрмектер саудалық атауларымен, әлемдік синонимия мен халықаралық патенттелінбеген атауларымен таныстыру.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Қазақ, орыс және латын тілдері кафедрасы		044-37/11-()
Латын тілі пәнінен «Фармация» қысқартылған мамандығына арналған тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік өңдеулер		60 беттің 32 беті

3. Оқу мақсаттары: дәрілердің жүйелік және тривиалдық атауларымен, жиілік бөлшектерімен таныстыру, сабақ тақырыбы бойынша ақпаратты игерту, дәрілер атауларындағы жиілік бөлшектерді анықтау дағдыларын бекіту.

4. Тақырыптың негізгі мәселелері:

1. Синтетикалық дәрілердің тривиалдық атаулары.
2. Атау берудегі негізгі талаптар.
3. Саудалық атау және саудалық белгі.
4. Әлемдік синонимия, оның бұрыс тұстары.
5. Дәрі-дәрмектердің халықаралық патенттелінбеген атаулары.
6. 1NN -ге арналған жиілік бөлшектер.

5. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі түрлері/әдістері/технологиялары.

жұптасып жұмыс істеу

1,2 –жұп тапсырмасы

1. Дәрі – дәрмектердің саудалық атаулары дәрілер номенклатурасында қай топқа жататындығын, саудалық атау болып не табылатындығын айтыңыздар.
2. Дәрілер атауларының сөзжасам әдісін анықтаңыздар.
 Omnipotum (omnis- тұтас, Opium- апиын);
 Codeinum (codeia - көкнәр басы), Promedolum (propionul-пропинил, dolor - ауырсыну), Antipyrinum (anti - қарсы, pur – ыстық, от);
 Asthmatinum (asthmat - демікпе).

3,4 –жұп тапсырмасы

- 1.Рецептерді аударыңыздар:

Ал: Гипертензол таблеткаларын 0,001 20 санымен

Босат.

Белгіле.

Ал: Күнбағыс майының

Хлороформның тепе – тең 15,0

Араластыр, Босат.

Белгіле.

Ал: Метилтестостеронның 0,005

Босат 20 санымен таблеткаларда

Белгіле.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Қазақ, орыс және латын тілдері кафедрасы		044-37/11-()
Латын тілі пәнінен «Фармация» қысқартылған мамандығына арналған тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік өңдеулер		60 беттің 33 беті

2. Дәрі - дәрмектердің халықаралық патенттелінбеген атаулары болып не табылады. Әлемдік синонимия деген не?

5,6 –жұп тапсырмасы

1. Дәрілер атауларын латынша жазып, жиілік бөлшектерді анықтап, мағынасын түсіндіріңіздер. Неомицин, оксациллин, квинэстрол, прокаиналид, рибавирин

2. Рецептерді оқып, аударыңыздар:

Recipe . Tabulettas Nitrazepamі 0.005 numero 20

Da.

Signa.

Recipe. Unguenti ‘Ftorocort’ 0,1% 15.0 in tubulo

Da.

Signa.

Recipe: Linimenti Synthomycini 1% cum Novoocaino
0.5% 25.0

Da.

Signa

6. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері:

- тестілеу

7. Әдебиет:

Негізгі: 1. А.Н. Қасымбекова. Латын тілі. Қарағанды, «Ақнұр» 2016

2. М.Н. Чернявский .Латинский язык и основы фармацевтической терминологии. М.: ГЭОТАР-Медиа, 2015.

3. Бухарина Т.Л., Новодранова В.Ф., Михина Т.В. Латинский язык: учеб. пособие-М.:ГЭОТАР – Медиа, 2015.-496 с.

4. Құдайбергенова Ж.П. Латын тілінен жаттығулар жинағы: оқу құралы. –Шымкент: Б., 2012

Қосымша: 1.Қозыбаева А.Қ. Латын тілі: оқу-әдістемелік құрал. – Қарағанды: ЖК «Ақ Нұр», 2012

2. М.А.Ахметов. Медициналық терминдер сөздігі. Орысша- қазақша-ағылшынша. Алматы: Дайк- Пресс, 2009

3. М.Н. Чернявский. Латинский язык и основы медицинской терминологии. М.: Шико, 2007.

4. Латинский язык для лечебных факультетов: учеб. пособие/ М.Н. Нечай.- Ростов н/Д: Феникс, 2007.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Қазақ, орыс және латын тілдері кафедрасы Латын тілі пәнінен «Фармация» қысқартылған мамандығына арналған тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік өңдеулер		044-37/11-() 60 беттің 34 беті

8. Бақылау: тестілеу

1. Саудалық атауымен саудаға ... түседі

- A. химиялық косылыс
- B. дайын дәрі
- C. дәрілік форма
- D. ботаникалық атау
- E. түр эпитеті

2. Сауда белгісі... үшін қолданылады.

- A. химиялық косылысты белгілеу
- B. тектік атауды белгілеу
- C. бірыңғай тауарларды ажырату
- D. түр эпитетін белгілеу
- E. түр эпитетін ажырату

3. «Synalar» Gen.Sing, түрінде

- A. Synalaro
- B. Synalaris
- C. Sinalaros
- D. Synalari
- E. Synalarum

4. «No-spa» Gen. Sing. түрінде

- A. No-sparum
- B. No-spis
- C. No-spas
- D. No-spam
- E. No-spaе

5. «Әлемдік синонимия» - бұл

- A. саудалық атаулардың көптігі
- B. синонимдердің көптігі
- C. бірдей атаулар
- D. ресми нұсқамалар
- E. дәрілік сипаттамалар

6. «Негізгі ұстанымдардың» басты идеясы

- A. патологиялық белгіге ие болу
- B. физиологиялық белгіге ие болу
- C. заттектің фармакологиялық тобын анықтау
- D. биноминалды ұстанымды көрсету
- E. химиялық сипаттама беру

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Қазақ, орыс және латын тілдері кафедрасы		044-37/11-()
Латын тілі пәнінен «Фармация» қысқартылған мамандығына арналған тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік өңдеулер		60 беттің 35 беті

7. «Caip» бөлшегінің мағынасы

- A. антибиотиктер
- B. ауруды сездірмейтін
- C. адрогендік
- D. эстрогендік
- E. миробка қарсы

8. «с ... cīn» бөлшегі ... арқылы жазылады

- A. i
- B. ae
- C. a
- D. y
- E. oe

9. «... str» бөлшегі ... арқы.ты жазылады.

- A. ae
- B. oe
- C. eu
- D. au
- E. ei

10. «Cef» бөлшегінің мағынасы

- A. микробка қарсы
- B. андрогендік
- C. эстрогендік
- D. антибиотиктер
- E. сульфаниламидтер

№ 10 тақырып

1. Тақырып: Сын есім. Қиысқан және қиыспаған анықтауыштар. Қиыстыру тәртібі. Ырықсыз етістің өткен шақ есімшесі. –at- жұрнағымен берілген сын есімдер. 4 типтік топ (жалғасы). 5 типтік топ: вакцина және сарысу атаулары. Көпмүшелі атаулар үлгісі. Фармацевтикалық топтар атаулары. Дәрілік бөліктер.

Ботаникалық номенклатурадағы сын есімдер. Тұқымдастар атаулары. Дәрілік бөліктер. Ережеден тыс сөздер.

2. Мақсаты: сын есімнің грамматикалық категорияларымен, сөздік формасымен, септеулерімен, I топ белгілерімен таныстырып, сын

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Қазақ, орыс және латын тілдері кафедрасы		044-37/11-()
Латын тілі пәнінен «Фармация» қысқартылған мамандығына арналған тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік өңдеулер		60 беттің 36 беті

есімдердің зат есімдермен грамматикалық қиысу байланысын түсіндіру, көпмүшелі атаулар модельдерімен таныстыру.

3. Оқу мақсаттары: терминдердегі және рецепттердегі сын есімдердің 1, II септеу зат есімдерімен қиыстыруын үйрету, көпмүшелі атауларды латын тіліне аудару бойынша білімдерді және дағдыларды бекіту.

4. Тақырыптың негізгі мәселелері:

1. Сын есімнің грамматикалық категориялары, екі тобы.
2. I топ сын есімдердің сөздік формасы, септеулері.
3. Сын есімдердің зат есімдермен қиысуы, қиысу тәртібі.
4. 1 топ сын есімдердің лексикалық минимумы
 1. Дәрілік препараттардың көпмүшелі атауларындағы сөздер тәртібі.
 2. Көпмүшелі атаулардың модельдері.

5. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі түрлері/әдістері/технологиялары.

TBL

1 команданың тапсырмалары

1. Сын есімнің латын тіліндегі аталуын беріп, келесі сын есімдердің сөздік формасын жазыңыздар:

Ақ, сары, қара, сулы, сусыз, спиртты, крахмалды, эфирлі, таза.

2. Терминдерді аударыңыздар, қиысу байланысын негіздеңіздер:

Таза мачевина, ақ және сары балауыз; шәйкұрайдың майлы экстракты; эфирлы тұнба, сұйық пластерлер, сұр жақпамай.

3. Рецепттерді оқып, аударыңыздар:

Recipe. Tincturae Sophorae japonicae 100 ml

Da

Signa.

Recipe. Succī gastrici 100 ml

Da

Signa.

Recipe. Tincturae amarae 10 ml

Tincturae Strychni 5 ml

Misce. Da

Signa.

4. Терминдерді аударыңыздар, сөздердің ретін негіздеңіздер:

рауғаштың ащы тұнбасы; сұйық нафталанның эмульсиясы; сабуырдың құрғақ экстракты; күрделі қорғасын пластыры; сынаптың ақ жақпамайы.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Қазақ, орыс және латын тілдері кафедрасы		044-37/11-()
Латын тілі пәнінен «Фармация» қысқартылған мамандығына арналған тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік өңдеулер		60 беттің 37 беті

2 команданың тапсырмалары

1. Сын есімнің сөздік формасын аяқтаңыздар, оқып аударыңыздар:

Cinereus, coeruleus, gelatinosus, rotundus, medicatus, stomachicus

2. Сын есімдерді зат есімдерден зат есімдермен қиысу байланысына келтіріңіздер:

ақ (Streptocidum, i n); крахмалды (decoctum, i n); қабықталған (көпше түрі) (tabuletta, ae f); ащы (tinctura, ae f); көк (methylenum, i n)

3. Рецептерді аударыңыздар:

Ал: Шәйкұрай шөбінің 30,0

Босат.

Белгіле

Ал: Көк метиленнің 0,1

Желатинді капсулаларда

Босат.

Белгіле.

4. Терминдерді аударып, нәтижесін, негіздеңіздер: скипидардың күрделі линименті; жусанның қою экстракты; тиреодиннің қабықталған таблеткалары; қалақайдың сұйық экстракты; жебіршөптің сұйық экстракты.

6. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері:

- тестілеу

7. Әдебиет:

Негізгі: 1. А.Н. Қасымбекова. Латын тілі. Қарағанды, «Ақнұр» 2016

2. М.Н. Чернявский .Латинский язык и основы фармацевтической терминологии. М.: ГЭОТАР-Медиа, 2015.

3. Бухарина Т.Л., Новодранова В.Ф., Михина Т.В. Латинский язык: учеб. пособие-М.:ГЭОТАР – Медиа, 2015.-496 с.

4. Құдайбергенова Ж.П. Латын тілінен жаттығулар жинағы: оқу құралы. –Шымкент: Б., 2012

Қосымша: 1.Қозыбаева А.Қ. Латын тілі: оқу-әдістемелік құрал. – Қарағанды: ЖК «Ақ Нұр», 2012

2. М.А.Ахметов. Медициналық терминдер сөздігі. Орысша- қазақша-ағылшынша. Алматы: Дайк- Пресс, 2009

3. М.Н. Чернявский. Латинский язык и основы медицинской терминологии. М.: Шико, 2007.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Қазақ, орыс және латын тілдері кафедрасы		044-37/11-()
Латын тілі пәнінен «Фармация» қысқартылған мамандығына арналған тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік өңдеулер		60 беттің 38 беті

4. Латинский язык для лечебных факультетов: учеб. пособие/ М.Н. Нечай.- Ростов н/Д: Феникс, 2007.

8. Бақылау: тестілеу

1. Сын есім латынша

- A. Modus infinitivus
- B. Nomen substantivum
- C. Nomen adjectivum
- D. Perfectum activum
- E. Declinatio prima

2. Сын есімдер тобының саны

- A.3
- B.2
- C.4
- D.6
- E.5

3. I топ сын есімдердің септеулері

- A. II, III
- B. I, II
- C. IV, V
- D. I, III
- E. II, V

4. I топ сын есімнің әйел тегіндегі жалғауы

- A. -a
- B. -um
- C. -us
- D. -es
- E. -i

5. I топ сын есімнің орта тегіндегі Nom. Sing. жалғауы

- A. -ae
- B. -is
- C. -um
- D. -u
- E. -i

6. I топ сын есімнің еркек тегіндегі Acc. Sing. жалғауы

- A. -um
- B. -am
- C. -em

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Қазақ, орыс және латын тілдері кафедрасы		044-37/11-()
Латын тілі пәнінен «Фармация» қысқартылған мамандығына арналған тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік өңдеулер		60 беттің 39 беті

D. -uum

E. -ium

7. Tabulettae «Pentovitum» obduct ...

A. -a

B. -is

C. -as

D. -ae

E. -arum

8. Extractum Urticae fluid ...

A. -a

B. -ae

C. -um

D. -os

E. -is

9. Сеннаның күрделі тұрындысы

A. infusi Sennae compositi

B. infusi Sennae compositum

C. infusi Sennae composito

D. infusi Sennae compositis

E. infusi Sennae composita

10. Haematogenum fluid ...

A. -a

B. -is

C. -o

D. -i

E. - um

№ 11 тақырып

1. Тақырып: Латын тіліндегі халықаралық химиялық номенклатура (элемент, қышқыл, оксид атаулары).

Халықаралық химиялық номенклатура (тұздар). Қышқыл және негізгі тұздар. Рецептте химиялық номенклатураны қолдану.

Тұздардың аттары. Грек тіліндегі сан есімдер. Радикалдардың аттары.

2. Мақсаты: химиялық номенклатура, химиялық элементтердің, қышқылдардың, оксидтердің, тұздардың, эфирлердің латын атауларын игерту.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Қазақ, орыс және латын тілдері кафедрасы		044-37/11-()
Латын тілі пәнінен «Фармация» қысқартылған мамандығына арналған тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік өңдеулер		60 беттің 40 беті

3. Оқу мақсаттары: химиялық номенклатурадағы атаулардың латын тіліндегі құрастырылу дағдыларын бекіту.

4. Тақырыптың негізі мәселелері:

1. Химиялық элементтердің латын атаулары.
2. Қышқылдардың атаулары.
3. Тұздар, эфирлер атаулары.
4. Химиялық номенклатурадағы грек сан есім-префикстері.
5. Кейбір көмірсутек, сутек радикалдар атаулары.

5. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі түрлері/әдістері/технологиялары.

шағын топпен жұмыс істеу

I топтың тапсырмасы:

1. Химиялық элементтер атаулары латын тілінде қандай зат есімдер болып табылады, элементтер атауларын латынша сөздік формасында жазып беріңіздер:

оттек, мыс, қорғасын, күкірт, талий, бор, хлор, алюминий, көміртке, калий.

2. Оксидтер мен гидроксидтер атауларын латынға аударыңыздар, жауаптарды негіздеңіздер, рецепт жолындағы жалғауымен беріңіздер: мырыш оксиді, сутек пероксиді, магний оксиді, алюминий гидроксиді, азот шала тотығы, кальций оксиді.

3. Рецепттерді оқып, аударыңыздар, химиялық мазмұнын көрсететін, жиілік бөлшектерді анықтаңыздар:

Recipe: Oxygenii 1.5

Da

Signa.

Recipe: Tabulettas “Ferrobionum” numero 50

Da

Signa

Recipe: Unguenti Wilkinsoni 20.0

Unguenti Zinci ad 100.0

Misce. Da.

Signa

II топ тапсырмасы:

1. Қышқылдар атауларын аударып, жауапты негіздеңіздер: бор қышқылы, көмір қышқылы, фосфор қышқылы, фосфорлы қышқыл,

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Қазақ, орыс және латын тілдері кафедрасы		044-37/11-()
Латын тілі пәнінен «Фармация» қысқартылған мамандығына арналған тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік өңдеулер		60 беттің 41 беті

борсутек қышқылы, құмырсқа қышқылы, иодсутек қышқылы, күкіртті қышқыл.

2. Тұздар атауларын аударыңыздар, жауапты негіздеңіздер: сынап цианиді, тестостерон пропионаты, литий карбонаты, натрий нитриті, ацетилхолин гидрохлориді, қорғасынның негіздік ацетаты.

3. Рецепттерді аударыңыздар:

Ал: Атропин сульфатының 0,1

Дистилденген судың 10 мл

Араластыр.

Босат. Белгіле.

Ал: Амилнитриттің 5,0

Қара сауытта босат.

Белгіле.

Ал: Метилсалицилаттың

Хлороформның тепе-тең 10,0

Меңдуана майының 30,0

Араластыр.

Босат. Белгіле.

6. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері:

- тестілеу

7. Әдебиет:

Негізгі: 1. А.Н. Қасымбекова. Латын тілі. Қарағанды, «Ақнұр» 2016

2. М.Н. Чернявский .Латинский язык и основы фармацевтической терминологии. М.: ГЭОТАР-Медиа, 2015.

3. Бухарина Т.Л., Новодранова В.Ф., Михина Т.В. Латинский язык: учеб. пособие-М.:ГЭОТАР – Медиа, 2015.-496 с.

4. Құдайбергенова Ж.П. Латын тілінен жаттығулар жинағы: оқу құралы. –Шымкент: Б., 2012

Қосымша: 1.Қозыбаева А.Қ. Латын тілі: оқу-әдістемелік құрал. – Қарағанды: ЖК «Ақ Нұр», 2012

2. М.А.Ахметов. Медициналық терминдер сөздігі. Орысша- қазақша-ағылшынша. Алматы: Дайк- Пресс, 2009

3. М.Н. Чернявский. Латинский язык и основы медицинской терминологии. М.: Шико, 2007.

4. Латинский язык для лечебных факультетов: учеб. пособие/ М.Н. Нечай.- Ростов н/Д: Феникс, 2007.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Қазақ, орыс және латын тілдері кафедрасы		044-37/11-()
Латын тілі пәнінен «Фармация» қысқартылған мамандығына арналған тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік өңдеулер		60 беттің 42 беті

8. Бақылау: тестілеу.

1. Химиялық элементтердің атаулары - ...зат есімдері

- A. II септеу орта тегінің
- B. II септеу еркек тегінің
- C. I септеу әйел тегінің
- D. V септеу әйел тегінің
- E. III септеу орта тегінің

2. Phosphorus, i ... зат есімнің тегі

- A. f
- B. n
- C. m, n
- D. m
- E. f, n

3. «Sulfur» зат есімнің септеуі

- A. V
- B. IV
- C. III
- D. II
- E. I

4. «Cyteri» Gen. Sing, түрінде

- A. Hydrogenium
- B. Hydrogeniorum
- C. Hydrogenii
- D. Hydrogeniis
- E. Hydrogenios

5. Тотығу дәрежесі жоғары болатын қышқылдар жұрнағы

- A. -icum
- B. -atum
- C. -idum
- D. -osum
- E. -as

6. Қышқылдар атауларындағы «- osum» жұрнағының орыс баламасы

- A. -ная
- B. -истая
- C. -евая
- D. -овая
- E. -лая

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Қазақ, орыс және латын тілдері кафедрасы		044-37/11-()
Латын тілі пәнінен «Фармация» қысқартылған мамандығына арналған тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік өңдеулер		60 беттің 43 беті

7. Оксидтер атауларындағы сөздер саны

- A. 1
- B. 3
- C. 4
- D. 2
- E. 5

8. Оксидтер атауларындағы бірінші сөздің септегі

- A. Genetivus
- B. Accusativus
- C. Ablativus
- D. Vocativus
- E. Dativus

9. Тұздардың латын атауларындағы анион атауының септігі

- A. Genetivus
- B. Dativus
- C. Vocativus
- D. Nominativus
- E. Accusativus

10. Магний сульфаты – Magnii sulf ...

- A. -isum
- B. -atum
- C. -idum
- D. -osum
- E. -as

№ 12 тақырып

1. Тақырып: Үшінші септеу. Зат есімдерді сын есімдермен қиыстыру.

Үшінші септеу зат есімдерінің тегін анықтау. Үшінші септеу ер тегіне жататын зат есімдер. Ережеден тыс сөздер.

2. Мақсаты: Үшінші септеу ерекшеліктерін игеру, III ер тегі белгілерімен, лексикалық минимумымен және ескертулерімен таныстыру, терминдермен, рецептермен жұмыс жасау дағдыларын дамыту.

3. Оқу мақсаттары: Зат есімдер негіздерін дұрыс анықтауын үйрету, терминдер мен рецептердегі I топ сын есімдерін III септеу зат есімдерімен байланыстыру дағдыларын қалыптастыру.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Қазақ, орыс және латын тілдері кафедрасы		044-37/11-()
Латын тілі пәнінен «Фармация» қысқартылған мамандығына арналған тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік өңдеулер		60 беттің 44 беті

4. Тақырыптың негізгі мәселелері:

1. үшінші септеу зат есімдерінің ерекшеліктері.
2. III септеу ер тегі зат есімдерінің белгілері.
3. III септеу ер тегі лексикалық минимумы және ескертулер.
4. –or жұрнағы бар зат есімдердің мағынасы.

5. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі түрлері/әдістері/технологиялары.

шағын топпен жұмыс істеу.

I топтың тапсырмасы:

1. Зат есім негіздерін анықтаңыздар:

Tremor, apex, dolor, catheter, sudor, Rumex, paries, index, sphincter, stimulator, aër.

2. Терминдерді аударыңыздар:

Күнбағыс гүлдері, Ақ буылтық. Эуффилині бар суппозиториялар. «Карболен» таблеткалары немесе белсендірілген көмір таблеткалары. Шырғанақ қабығы, жидектері және жапырақтары. Қоянжырық гүлдері және жапырақтары. Шайшөп гүлдерінің қайнатпасы. Жұмыршақ шөбі. Диэтил (сын есім) эфирі. Адамның актиномицеті. Эвкоммияның кесілген қабығы. Түймедақтың ұнтақ тәрізді гүлдері.

II топтың тапсырмасы:

1. Сын есімнің жалғауы бойынша зат есімнің тегін анықтаңыздар.

Gastritis chronica, cor sanum, ren sanus, liquor ruber, nomen specificum, neoplasma malignum, saturatio perfecta, stamina flava (Nom. pi.), hirudines vivae (Nom. pi.), radices albae (Nom. pi.)

2. Рецепттерді аударыңыздар.

Ал: Мүсәтір-анис тамшыларының 50 мл

Жалбызтікен сиропының 30,0

Дистиллирленген судың 200 мл дейін

Араластыр. Босат.

Белгіле.

Ал: Жұмыршақ сұйық экстрактының 20 мл

Босат. Белгіле.

Ал: Буров сұйықтығының 100 мл

Босат. Белгіле.

Ал: Эвкоммия қабығы қайнатпасының 10,0-200 мл

Босат. Белгіле.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Қазақ, орыс және латын тілдері кафедрасы		044-37/11-()
Латын тілі пәнінен «Фармация» қысқартылған мамандығына арналған тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік өңдеулер		60 беттің 45 беті

Ал: Түймедақ гүлдерінің 30,0
Босат. Белгіле.

6. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері:
- тестілеу

7. Әдебиет:

- Негізгі:** 1. А.Н. Қасымбекова. Латын тілі. Қарағанды, «Ақнұр» 2016
 2. М.Н. Чернявский .Латинский язык и основы фармацевтической терминологии. М.: ГЭОТАР-Медиа, 2015.
 3. Бухарина Т.Л., Новодранова В.Ф., Михина Т.В. Латинский язык: учеб. пособие-М.:ГЭОТАР – Медиа, 2015.-496 с.
 4. Құдайбергенова Ж.П. Латын тілінен жаттығулар жинағы: оқу құралы. –Шымкент: Б., 2012
Қосымша: 1.Қозыбаева А.Қ. Латын тілі: оқу-әдістемелік құрал. – Қарағанды: ЖК «Ақ Нұр», 2012
 2. М.А.Ахметов. Медициналық терминдер сөздігі. Орысша- қазақша-ағылшынша. Алматы: Дайк- Пресс, 2009
 3. М.Н. Чернявский. Латинский язык и основы медицинской терминологии. М.: Шико, 2007.
 4. Латинский язык для лечебных факультетов: учеб. пособие/ М.Н. Нечай.- Ростов н/Д: Феникс, 2007.

8. Бақылау: тестілеу.

- Үшінші септеуге жатады.
 А. әйел, ер тектері
 В. барлық тектер
 С. орта тегі
 D. ер және орта тектері
 E. ер тегі
- III септеу Gen. Sing. жалғауы
 А. -is
 В. -ae
 С. -us
 D. -ei
 E. -i
- «Cortex» зат есімнің негізі

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Қазақ, орыс және латын тілдері кафедрасы		044-37/11-()
Латын тілі пәнінен «Фармация» қысқартылған мамандығына арналған тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік өңдеулер		60 беттің 46 беті

A. cort

B. cor

C. cortic

D. corticis

E. cortices

4. Гүл - fl ...

A. -or

B. -os

C. -o

D. -es

E. -ex

5. Адам -hom ...

A. -o

B. -or

C. -es

D. -ex

E. -os

6. Қабық-cort ...

A. -o

B. -or

C. -os

D. -ex

E. -es

7. Көмір-carb ...

A. -os

B. -or

C. -o

D. -ex

E. -es

8. Эфир-aeth ...

A. -er

B. -es

C. -ex

D. -or

E. -o

9. Сүйек - os, o ... is n

A. c

B. p

C. n

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Қазақ, орыс және латын тілдері кафедрасы		044-37/11-()
Латын тілі пәнінен «Фармация» қысқартылған мамандығына арналған тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік өңдеулер		60 беттің 47 беті

D. г

E. ss

10. Ауыз - os, o ... is n

A. г

B. n

C. c

D. ss

E. p

№ 13 тақырып

1. Тақырып: Үшінші септеу әйел тегіне жататын зат есімдер. Ережеден тыс сөздер. –іо, –itis жұрнақтарының мағынасы.

Үшінші септеу орта текке жататын зат есімдер. Ережеден тыс сөздер.

–ома жұрнағының мағынасы.

Грек тіліндегі тең буынды зат есімдердің септелуі. Үшінші септеу кейбір зат есімдерінің ерекшеліктері.

2. Мақсаты: III септеу әйел және орта тектері зат есімдерімен және ескертулерімен таныстыру, терминдер мен рецептерді аудару дағдыларыпн жетілдіру, терминдерді талдату.

3. Оқу мақсаттары: зат есімдер негіздерін анықтауды үйрету, терминдер мен рецептердегі I топ сын есімдерін III септеу зат есімдерімен қиысу дағдыларын бекіту.

4. Тақырыптың негізгі мәселері:

1. III септеудегі әйел, орта тегі зат есімдерінің белгілері.

2. –іо, –ома жұрнағы бар зат есімдердің мағынасы.

3. III септеу әйел және орта тегінің лексикалық минимумы ескертулерімен.

5. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі түрлері/әдістері/технологиялары.

жұптап жұмыс істеу

1,2 – жұп тапсырмасы:

1. Үшінші септеу әйел текті зат есімдерінің жалғауларын беріңіздер, мысал келтіріп, негіздерін анықтаңыздар.

2. Аударып, септеп шығыңыздар:

кою қарақат, үлкен бөлік, тірі сілекей, кристаллды нитрат.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Қазақ, орыс және латын тілдері кафедрасы		044-37/11-()
Латын тілі пәнінен «Фармация» қысқартылған мамандығына арналған тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік өңдеулер		60 беттің 48 беті

3. Терминдерді аударыңыздар, аударманы негіздеріңіздер:

Дитразин цитраты, арахис майы, бөріқарақат тамырының қабығы, жүгері крахмалы, жалбызтікен тамырының қайнатпасы, ланцетті термопсисінің шөбі, алоэ сиропы темірмен, крахмалды капсулалар немесе облаткалар, күрделі ұнтақ.

3, 4-жұп тапсырмасы:

1. -ію жұрнағы бар зат есімдердің мағынасын айтыңыздар, терминдердің қазақша нұсқасын беріңіздер:

granulatio, decantatio, percolatio, filtratio, maceratio, extractio, evaporatio, destillatio, mixtio, concisio.

2. Зат есімдердің аудармасын келтіріп, тектік жалғауларына көңіл бөліңіздер: ара, тамыр, жолжелкен, ұсасыр, суспензия, ерітінді, инъекция, денеге біткен май (сало), қарақат, нитрат.

3. Рецептердің аудармасын беріңіздер, жауапты негіздеңіздер.

Ал: Адреналин гидротартрат ерітіндісінің 1% 10 мл.

Босат. Белгіле.

Ал: Мияның күрделі ұнтағының 30,0.

Қорапшада босат.

Белгіле:

Ал: Скипидардың

Шошқа майының тепе-тең 15,0.

Араластыр.

Босат. Белгіле.

5,6-жұп тапсырмасы:

1. Орта тегінің зат есімдерін оқып, олардың негіздерін анықтау.

Alumen, inis n - ашудас

pomen, inis n - ат, атау

semen, inis n - ұрық

corpus, oris n - дене

tempus, oris n- уақыт (ex tempore - талапқа сай)

genus, eris n - тегі

jescur, oris n- бауыр (балықтардың)

oleum jecoris - балық майы (бауыр майы)

Asellus, i m - треска балығы, ғылыми атауы Gadus, i m

sulfur, uris n- күкірт

rhizoma, atis n - тамырсабақ

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Қазақ, орыс және латын тілдері кафедрасы		044-37/11-()
Латын тілі пәнінен «Фармация» қысқартылған мамандығына арналған тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік өңдеулер		60 беттің 49 беті

stigma, atis n - аналық ауыз, шашақ

2. Терминдерді аудару.

Строфант ұрығы. Қазтабан тамырсабағы. Сиырсілекейдің тамырсабағы және тамырлары. Левзеяның тамырсабағы және тамырлары. Ащы бадам ұрығы. Асқабақ ұрықтары.

3. Рецепттерді аудару.

Ал: Қаракүйенің сұйық экстрактының

Су бұрышы сұйық экстрактының

Жұмыршақ сұйық экстрактының бір мөлшерде 10 мл

Араластыр. Бер.

Белгіле.

Ал: Тазартылған шошқа майының 15.0

Хлороформный 7,5

Араластыр. Бер.

Белгіле.

6. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері:

- тестілеу

7. Әдебиет:

Негізгі: 1. А.Н. Қасымбекова. Латын тілі. Қарағанды, «Ақнұр» 2016

2. М.Н. Чернявский .Латинский язык и основы фармацевтической терминологии. М.: ГЭОТАР-Медиа, 2015.

3. Бухарина Т.Л., Новодранова В.Ф., Михина Т.В. Латинский язык: учеб. пособие-М.:ГЭОТАР – Медиа, 2015.-496 с.

4. Құдайбергенова Ж.П. Латын тілінен жаттығулар жинағы: оқу құралы. –Шымкент: Б., 2012

Қосымша: 1.Қозыбаева А.Қ. Латын тілі: оқу-әдістемелік құрал. – Қарағанды: ЖК «Ақ Нұр», 2012

2. М.А.Ахметов. Медициналық терминдер сөздігі. Орысша- қазақша-ағылшынша. Алматы: Дайк- Пресс, 2009

3. М.Н. Чернявский. Латинский язык и основы медицинской терминологии. М.: Шико, 2007.

4. Латинский язык для лечебных факультетов: учеб. пособие/ М.Н. Нечай.- Ростов н/Д: Феникс, 2007.

8. Бақылау: тестілеу

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Қазақ, орыс және латын тілдері кафедрасы		044-37/11-()
Латын тілі пәнінен «Фармация» қысқартылған мамандығына арналған тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік өңдеулер		60 беттің 50 беті

1. III септеудегі әйел тегінің Nom.Sing. жалғауы

- A. -us, -ur, -ut, -en, -ma
- B. -us, -um, -er
- C. -s, -x, -do, -go, -io
- D. -us, -as, -is
- E. -es, -is, -as

2. Латынша «бөлшек»

- A. pix, icis f
- B. pars, rtis f
- C. nux, ucis f
- D. ars, rtis f
- E. apis, is f

3. Латынша «тамыр»

- A. radix, icis f
- B. rhizoma, atis n
- C. tuber, eris n
- D. flos, oris m
- E. pix, icis f

4. Латынша «қарамай»

- A. Vitis idaea
- B. Nux vomica
- C. Filix mas
- D. pix liquida
- E. gemmae Betulae

5. «Solutio» рецепте

- A. Solutionis
- B. Solutionem
- C. Solutiones
- D. Solutionibus
- E. Solutionem

6. Ашудас - alum ...

- A. -ur
- B. -en
- C. -us
- D. -ut
- E. -e

7. Дене - corp ...

- A. -en
- B. -ur

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Қазақ, орыс және латын тілдері кафедрасы Латын тілі пәнінен «Фармация» қысқартылған мамандығына арналған тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік өңдеулер		044-37/11-() 60 беттің 51 беті

- C. -ut
 D. -us
 E. -ma
 8. Латынша «уақыт»
 A. alumen, inis n
 B. sulfur, uris n
 C. tempus, oris n
 D. sal, salis m, n
 E. fel, fellis n
 9. Gargarisma frigid ...
 A. -a
 B. -us
 C. -um
 D. -er
 E. -ae
 10. Alcohol aethylic ...
 A. -um
 B. -us
 C. -a
 D. -ae
 E. -er

№ 14 тақырып

1. Тақырып: Сын есімнің екінші тобы. Екі тектік жалғаулы сын есімдер. Осы шақ есімшелері.

2. Мақсаты: II топ сын есімдерімен, осы шақтың есімшелерімен таныстыру.

3. Оқу мақсаттары: II топ сын есімдерін, осы шақ негізгі етіс есімшелерін анықтауды, оларды зат есімдерімен терминдер мен рецептерде байланыстыруын үйрету.

4. Тақырыптың негізгі мәселелері:

- II топ сын есімдерінің сөздік формалары.
- II топ сын есімдерінің септелуі, зат есімдермен қиысуы.
- Осы шақ есімшелері, олардың септеуі.
- II топ сын есімдерінің, осы шақ есімшелерінің лексикалық минимумі.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Қазақ, орыс және латын тілдері кафедрасы		044-37/11-()
Латын тілі пәнінен «Фармация» қысқартылған мамандығына арналған тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік өңдеулер		60 беттің 52 беті

5. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі түрлері/әдістері/технологиялары.

шағын топпен жұмыс істеу

I топтың тапсырмасы:

1. Екінші топ сын есімдеріне сипаттама беріп, мысалдар келтіріңіздер.
2. Термин тіркестеріндегі сөздердің септеулерін анықтап, септеңіздер: балшықты шөп, балшықты жапырақ, балшықты бұта ағаш.
3. Терминдерді аударыңыздар, аударманы негіздеңіздер: дәрілік бақбақшөп; кәдімгі (vulgaris, e) жұпаргүл; орман (сын есім) жануары; медициналық сүлік; тіласты таблеткалар, кәдімгі жебіршөптің шөбі, мия экстрактысымен эликсир немесе кеуде (сын есім) эликсирі.
4. Етістіктерден есімшелерді жасаңыздар: жәрдемдесу, қалып беру, ынталанып оқу, зерттеу, өндіру, еңбектену, оқыту, баяндау.

II топтың тапсырмасы:

1. Екінші топ сын есімдеріне аударма жасап, неше жалғаулы екендігін анықтаңыздар: бұлшықетішілік, дәріханалық, тең, орманды, қарапайым, табиғи, мамырлы.
2. Терминдерді аударыңыздар, аударманы негіздеңіздер: қарапайым сироп, қарапайым пластырь, мамыр (сын есім) меруертгүл, өсімдік тапшылығы, орман (сын есім) жидегі.
3. Рецепттерді оқып, аударыңыздар:
 Recipe: Amylii nitritis guttas III
 Da tales doses numero 3 in ampullis
 Signa.
 Recipe: Infusi herbae Ledi palustris 10.0 – 150 ml
 Sirupi Althaeae 25.0
 Misce. Da
 Signa.
 Recipe: Saponis viridis 400.0
4. Күрделі рецепт құрамындағы дәрілік құралдар атауларын есімше арқылы беріңіздер.

6. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері:

- тестілеу

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Қазақ, орыс және латын тілдері кафедрасы		044-37/11-()
Латын тілі пәнінен «Фармация» қысқартылған мамандығына арналған тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік өңдеулер		60 беттің 53 беті

7. Әдебиет:

Негізгі: 1. А.Н. Қасымбекова. Латын тілі. Қарағанды, «Ақнұр» 2016

2. М.Н. Чернявский .Латинский язык и основы фармацевтической терминологии. М.: ГЭОТАР-Медиа, 2015.

3. Бухарина Т.Л., Новодранова В.Ф., Михина Т.В. Латинский язык: учеб. пособие-М.:ГЭОТАР – Медиа, 2015.-496 с.

4. Құдайбергенова Ж.П. Латын тілінен жаттығулар жинағы: оқу құралы. –Шымкент: Б., 2012

Қосымша: 1.Қозыбаева А.Қ. Латын тілі: оқу-әдістемелік құрал. – Қарағанды: ЖК «Ақ Нұр», 2012

2. М.А.Ахметов. Медициналық терминдер сөздігі. Орысша- қазақша-ағылшынша. Алматы: Дайк- Пресс, 2009

3. М.Н. Чернявский. Латинский язык и основы медицинской терминологии. М.: Шико, 2007.

4. Латинский язык для лечебных факультетов: учеб. пособие/ М.Н. Нечай.- Ростов н/Д: Феникс, 2007.

8. Бақылау: тестілеу

1. II топ сын есімдердің септеуі

A. I

B. III

C. II

D. V

E. IV

2. II топ үшжалғаулы еркек тегі сын есімдердің жалғауы

A. -us

B. -um

C. -er

D. -is

E. -rs

3. Екі жалғаулы сын есімдердің әйел тегіндегі жалғау

A. -a

B. -is

C. -us

D. -um

E. -ns

4. Екі жалғаулы сын есімдерде ортақ жалғауы бар тектер

A. masculinum, neutrum

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Қазақ, орыс және латын тілдері кафедрасы		044-37/11-()
Латын тілі пәнінен «Фармация» қысқартылған мамандығына арналған тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік өңдеулер		60 беттің 54 беті

B. masculinum, femininum

C. femininum, neutrum

D. барлық

E. тәуелсіз

5. Біржалғаулы сын есімдердің Gen.Sing жалғауы

A. -as

B. -us

C. -is

D. -es

E. -os

6. Латынша «Дәріханалық»

A. naturalis, e

B. vascularis, e

C. renal is, e

D. officinalis, e

E. vernalis, e

7. «Aequalis, e» аудармасы

A. бірдей

B. көктемгі

C. осындай

D. дәріханалық

E. бүйректік

8. Бақбақ - Taraxacum officinal ...

A. -es

B. -is

C. -a

D. -e

E. -um

9. Орман (сын есім) жануары - animal silvestr ...

A. -um

B. -ia

C. -e

D. -is

E. -a

10. Ал: Табиғи асқазан шырынның –Recipe: Succī gastrici natural ...

A. -is

B. -us

C. -i

D. -um

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Қазақ, орыс және латын тілдері кафедрасы		044-37/11-()
Латын тілі пәнінен «Фармация» қысқартылған мамандығына арналған тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік өңдеулер		60 беттің 55 беті

E. -es

№ 15 тақырып

1. Тақырып: Рецепттік қысқартулар. Кейбір дәрілік препараттардың жазылуындағы екі әдіс. Төртінші және бесінші септеу.

Сын есімнің шырайлары. Сан есім, үстеу, есімдік туралы қысқаша мәлімет.

2. Мақсаты: рецептердегі негізгі қысқартуларымен, IV және V септеу зат есімдерімен таныстыру, сын есім шырайлары, сан есімдер, есімдіктер, үстеулер жөнінде мәліметті игерту.

3. Оқу мақсаттары: қысқарту ережелерін үйрету, IV және V септеу зат есімдерінің белгілерін ажыраттыру, сын есімдерді зат есімдермен қиыстыру дағдыларын бекіту, сын есім шырайларын, сан есімдерді, есімдіктерді, үстеулерді игерту.

4. Тақырыптың негізгі мәселелері:

1. Қысқарту ережелері.
2. Негізгі рецептік қысқартулар.
3. IV септеу зат есімдері, лексикалық минимумы.
4. V септеу зат есімдері, лексикалық минимумы.
5. Сын есімнің шырайлары; сан есім, үстеу, есімдік жөнінде қысқаша мәлімет.

5. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі түрлері/әдістері/технологиялары.

шағын топпен жұмыс істеу

I топтың тапсырмасы:

1. Рецепттегі қысқарту ережелерін беріңіздер, мысалдар келтіріңіздер.
2. Рецепттерді толықтырып, оқыңыздар, аударыңыздар:

Rp.: Inf. hb. Ledi palustris 10 ml

Sir. Althaeae 25.0

M.D.S.

Rp.: Sulfur. pct.

Picis liquidae aa 1.0

Zinci oxydi

Amyli Tritici aa 2.5

Vaselini 20.0

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Қазақ, орыс және латын тілдері кафедрасы		044-37/11-()
Латын тілі пәнінен «Фармация» қысқартылған мамандығына арналған тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік өңдеулер		60 беттің 56 беті

M.f.ung.

D.S.

Rp.: Jodi puri 0.02

Kal. iodidi 0.2

Calcii glycerophosphatis

Phytini aa 4.0

Extr.et pulv. r. Liquiritae q.s.ut. f.pil.№40

D.S.

3. Төртінші септеу зат есімдерінің белгілерін анықтап, аударма жасаңыздар:

Таңқурай жемістері. Емен қабығы. Шырғанақтың балауса жемістері. Сұйылтылған этил спирті. Долананың жемістері және гүлдері. Парентералды қолдануға арналған ерітінді. Емен қабығының қайнатпасы.

4. Латын тіліне сөйлемдерді аудару.

Наркоз үшін ең таза эфирді қолдан. Фармацевт себуге (plur.) арналған ең майда ұнтақты дайындап жатыр. Жусан тұндырмас түсті сұйықтық және оның өте ашы дәмі бар. Үлкен жолжелкен жапырақтарында алкалоидтер бар.

II топтың тапсырмасы:

1. Сөздерді қысқартыңыздар, аударма жасаңыздар:

таблетка, қарапайым, тамырсабақ, қайтала, суппозиторий, қабықталған, оң көзде, сол көзде, әр көзде, жеміс; Босат. Белгіле. Осындай дозалар босатылсын; какао майы, тепе-тең, тазартылған.

2. Рецепттерді қысқартусыз, толықтырып оқыңыздар, аударыңыздар:

Rp.: Kalii iodidi 5.0

Natr. hyposulfitis 0.1

Aq. dest 4.4 ml.

Lanol. anhydr. 13.5

Adip. suil.depur. 27.0

M.f. ung.

D.s.

Rp.: Extr. Filicis maris spiss. 1.0

Div. in 6 p. aeq.

D. in caps. gel.

S.

Rp.: Fol. Menyanthidis trifoliatae

Fol. Menthae

Rad. Taraxaci.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Қазақ, орыс және латын тілдері кафедрасы		044-37/11-()
Латын тілі пәнінен «Фармация» қысқартылған мамандығына арналған тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік өңдеулер		60 беттің 57 беті

Gemm. Betulae aa 25.0

M.D.S.

3. Бесінші септеу зат есімдерінің белгілерін анықтап, аударма жасаңыздар: Іш босататын жиынтығында итжүзім жемістері бар. Қышымаға қарсы жақпамайды жаз. Норсульфазолдың ең жоғары тәулік дозасы 7,0. Құтыру ауруының вирусы өте қауіпті. Est modus in rebus (Гораций).

4. Сын есімдерді латынша сөздік формасында жазып беру:

Ақ, дистилденген, кептірілген, қою (сын есім) өсімдікке қатысты, тыныштандыратын, үлкен (салыстырмалы шырай), эфирлы, тұндырылған, қабықталған.

6. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері:

- тестілеу

7. Әдебиет:

Негізгі: 1. А.Н. Қасымбекова. Латын тілі. Қарағанды, «Ақнұр» 2016

2. М.Н. Чернявский .Латинский язык и основы фармацевтической терминологии. М.: ГЭОТАР-Медиа, 2015.

3. Бухарина Т.Л., Новодранова В.Ф., Михина Т.В. Латинский язык: учеб. пособие-М.:ГЭОТАР – Медиа, 2015.-496 с.

4. Құдайбергенова Ж.П. Латын тілінен жаттығулар жинағы: оқу құралы. –Шымкент: Б., 2012

Қосымша: 1.Қозыбаева А.Қ. Латын тілі: оқу-әдістемелік құрал. – Қарағанды: ЖК «Ақ Нұр», 2012

2. М.А.Ахметов. Медициналық терминдер сөздігі. Орысша- қазақша-ағылшынша. Алматы: Дайк- Пресс, 2009

3. М.Н. Чернявский. Латинский язык и основы медицинской терминологии. М.: Шико, 2007.

4. Латинский язык для лечебных факультетов: учеб. пособие/ М.Н. Нечай.- Ростов н/Д: Феникс, 2007.

8. Бақылау: тестілеу

1. Рецепттерде қысқартуға жатады

A. дәрілік форма атаулары

B. дәрілік заттар атаулары

C. химиялық элементтер атаулары

D. тұздар атаулары

E. оксидтер атаулары

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Қазақ, орыс және латын тілдері кафедрасы		044-37/11-()
Латын тілі пәнінен «Фармация» қысқартылған мамандығына арналған тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік өңдеулер		60 беттің 58 беті

2. *Ac.* қысқартуы - бұл

- A. ұнтақ
- B. тұрынды
- C. қышқыл
- D. қайнатпа
- E. қос(етістік)

3. *Inf.* қысқартуы – бұл

- A. ұнтақ
- B. тұрынды
- C. қышқыл
- D. қайнатпа
- E. қос(етістік)

4. *M.* – қысқартуы -бұл

- A. қос(етістік)
- B. еріт
- C. ал
- D. араластыр
- E. сұйылт

5. *L. a.* қысқартуы - бұл

- A. ұзын ампула
- B. өнер заңымен
- C. мәнгілік қозғауыш
- D. бұдырлы сызық
- E. ұзын артерия

6. *Pulver.* қысқартуы-бұл

- A. тазартылған
- B. қабықталған
- C. сұйық
- D. ұнтақты
- E. кесілген

7. *Plantago ma ...*

- A. -ioris
- B. -ior
- C. -ius
- D. -issima
- E. -lima

8. Салыстырмалы шырайдағы «жақсы»

- A. major, jus
- B. maximus, a. um

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Қазақ, орыс және латын тілдері кафедрасы		044-37/11-()
Латын тілі пәнінен «Фармация» қысқартылған мамандығына арналған тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік өңдеулер		60 беттің 59 беті

C. melior, ius

D. minor, us

E. minimus, a, um

9. «Балғын» (свежий) салыстырмалы шырайда

A. simplicior, ius

B. albior. ius

C. dulcior, ius

D. anterior, ius

E. recentior, ius

10. Cucurbita maxim ...

A. -a

B. -is

C. -es

D. -ior

E. —ius

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Қазақ, орыс және латын тілдері кафедрасы		044-37/11-()
Латын тілі пәнінен «Фармация» қысқартылған мамандығына арналған тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік өңдеулер		60 беттің 60 беті